

Lof voor ambitie, maar kritiek op doelmatigheid

Regeerakkoord zwijgt over rondpompen van geld en over inkomstenstoeslagen

Laurens Berentsen
Amsterdam

De verwachtingen van de fiscale agenda van het nieuwe kabinet waren niet hooggespannen. Daardoor is de ene expert aangenaam verrast door de belastingparagraaf in het regeerakkoord; de andere deskundige mist vooral de economische logica achter veel fiscale voorstellen.

Veel belastingplannen waren al uitgelekt voordat het regeerakkoord werd gepresenteerd. Zoals de verlaging van de vennootschapsbelasting (vpb) en het afschaffen van de dividendbelasting voor buitenlandse beleggers. De ingrepen die hier tegenover staan, bevatten meer nieuws.

Zo gaat de vpb-verlaging gepaard met een tariefsverhoging in box 2 van de inkomstenbelasting. De belasting voor ondernemers met een aanmerkelijk belang in een bv stijgt in twee stappen van 25% naar 28,5%. Het kabinet wil zo voorkomen dat ondernemers die inkomstenbelasting in box 1 betalen, na de vpb-verlaging massaal voor een bv kiezen.

Een verstandige maatregel, oordeelt emeritus hoogleraar fiscale economie Leo Stevens. Het kabinet laat er volgens hem mee zien oog te hebben voor coherentie in het belastingstelsel. Stevens zegt aangenaam verrast te zijn door de belastingvoorstellen in het regeerakkoord. Weliswaar geen echte hervorming, maar er worden wel voorzichtige stapjes in die richting gezet, vindt hij.

Over de dubbelslag om de vpb te verlagen naar het Europese gemiddelde en tegelijkertijd internationale belastingontwikking te bestrijden, is Stevens positief. Afschaffen van de dividendbelasting noemt hij een aantrekkelijke vereenvoudiging die bijdraagt aan een concurrerend vestigingsklimaat.

Hoogleraar economie en overheidsfinanciën Bas Jacobs laakt juist de vpb-verlaging en het schrappen van de dividendbelasting. De ingrepen versterken volgens hem de bestaande onbalans tussen belasting op in-

komen uit kapitaal en inkomen uit arbeid. Dat is economisch ondoelmatig en vanuit het oogpunt van rechtvaardigheid moeilijk te verdedigen, zegt hij.

Volgens het nieuwe kabinet zijn beide lastenverlichtingen goed voor het vestigingsklimaat. Jacobs bestrijdt dat, temeer omdat het kabinet de vpb-verlaging financiert met een beperking van de renteaftrek voor leningen waarmee bedrijven investeringen plegen. 'Op deze manier verschuift belasting op overwinsten naar belasting op normale kapitaalvergoedingen, waardoor we bedrijfsinvesteringen onnodig afremmen en verplaatsing van winsten en bedrijven onnodig aanmoedigen.'

Volgens Jacobs moet er een fiscale aftrek voor eigen vermogen worden ingevoerd. 'Met zo'n aftrek belast je investeringen niet langer en je bent van de bevoordeling van financiering met schuld af. Bovendien trek je echte economische activiteiten aan.'

Stevens juicht de introductie van een tweeschijvenstelsel in de inkomstenbelasting toe, met name als dit de opmaat is voor het integreren van de premies volks- en zorgverzekeringen in die belasting. Jacobs ziet daarentegen zijn stelling bevestigd dat de vlaktaks werkgelegenheid kost. 'De structurele werkgelegenheid neemt niet toe, terwijl de lasten wel met € 6,4 mrd dalen. Het belastingstelsel wordt dus economisch ondoelmatiger.'

Opvallend weinig woorden maakt het regeerakkoord vuil aan inkomstenstoeslagen, aftrekposten en heffingskortingen, signaleert Jacobs. Aan het rondpompen van geld komt daarmee geen eind.

Plannen voor lagere vennootschapsbelasting en afschaffen van dividendbelasting waren al uitgelekt